Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimetŭ.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşovŭ şi la următórele Birourĭ de anuncĭurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 69. | Braşovŭ, Lunĭ-Marţĭ, 28 Martie (9 Aprilie) | 1895.

Nou abonamentŭ
la
GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Aprilie 1895 st. v.

se deschide nou abonamentŭ la care învitămŭ pe toţĭ amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ	12 fl.
pe şése lunĭ	6 fl.
pe trei lunĭ	3 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe unŭ anŭ	40 francĭ
pe şése lunĭ	20 „
pe trei lunĭ	10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ	2 fl.
pe şése lunĭ	1 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe unŭ anŭ	8 francĭ
pe şése lunĭ	4 „

Abonarea se póte face mai uşorŭ prin **mandate postale.**

Administraţiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

O gogoriţă, ce nu mai prinde.

Braşovŭ, 27 Martie v. 1895.

Cu tóte că până acuma organulŭ lui Max Falk, „Pester Lloyd“, a evitatŭ de a da mişcării oposiţionale din sînulŭ Saşilorŭ ardelenĭ vre-o importanţă óre-care, nu s'a pututŭ totuşĭ reţiné de a nu dedica în numĕrulŭ sĕu de Sâmbătă unŭ articulŭ de fondŭ specialŭ Saşilorŭ tinerĭ, carĭ, bine scimŭ, nu'sŭ nicĭ decum mulţumiţĭ cu debutarea deputaţilorŭ saşĭ în tabĕra lui Banffy.

Faptulŭ că „P. Lloyd“ se ocupă de Saşii tinerĭ şi de nisuinţele lorŭ, nu este de natură a deştepta în noi unŭ interesŭ deosebitŭ. Este unŭ lucru firescŭ, că unŭ organŭ, care adĭ servesce interesele cabinetului Banffy, cum a servitŭ până acuma interesele tuturorŭ guvernelorŭ liberale maghiare, ce s'au succedatŭ de două-ḑecĭ de anĭ şi mai bine încóce, nu va trece cu vederea mişcarea ostilă acestui cabinetŭ, ce se manifestă în sînulŭ Saşilorŭ.

Déră tactica şi apucăturile, de care se folosesce organulŭ evreo-maghiarŭ în combaterea mişcării oposiţionale săsescĭ, vrêndŭ sĕ sparie pe Saşĭ cu gogoriţa „potopului daco-românŭ“, ce ar sta sĕ-i înghiţă de vii, suntŭ aşa de rafinate, făţărnicia şi cinismulŭ, ce-lŭ desfăşură în articululŭ amintitŭ este atâtŭ de mare, încâtŭ nu mai putemŭ sĕ-lŭ trecemŭ cu vederea.

Deja în întroducere „P. Lloyd“ vorbesce de unŭ „pactŭ între Saşii tinerĭ şi Românĭ“, despre care noi aicĭ n'avemŭ până acuma nicĭ o cunoscinţă. Se vede însĕ de departe, că acestŭ „pactŭ“ a fostŭ anume născocitŭ, pentru a servi fóiei guvernamentale ca armă în combaterea mişcării săsescĭ, pe care vrea sĕ-o presente ca contrară intereselorŭ reale ale poporului săsescŭ.

„N'aveţĭ“, — le ḑice Saşilorŭ, — „decâtŭ sĕ aruncaţĭ o privire asupra chartei etnografice a Ardélului şi sĕ vedeţĭ că formaţĭ numai o insulă în marea română. In ţinutulŭ Têrnavei marĭ, în Braşovŭ, Bistriţă-Năsĕudŭ şi Sibiiu enclavele săsescĭ suntŭ pretutindenĭ strîmtorate de-o poporaţiune désă română. Ungurii şi Saşii n'au relativŭ decâtŭ puţine puncte de atingere, cu atâtŭ mai adêncŭ însĕ străbatŭ valurile române în teritoriulŭ săsescŭ şi ameninţă posesiunea Saşilorŭ“.

După ce le înfăţişéză ast-felŭ pretinsulŭ periculŭ, ce-i ameninţă din partea Românilorŭ, îi întrébă, décă faţă cu elŭ le póte folosi aţîţarea sentimentului poporului în direcţiă „pseudo-şovinistă“, orĭ că li se impune o lucrare tréză pentru întărirea lorŭ materială şi economică?

Ii dóre pe cei dela „P. Lloyd“ cu deosebire, că Saşii tinerĭ se mai gândescŭ şi la o schimbare a stărilorŭ actuale nesuportabile. Asta însémnă într'adevĕrŭ a se alia cu „irredentismulŭ românŭ“. Déră suntŭ ei sigurĭ de ceea ce-i aştéptă în casŭ décă acesta ar reuşi biruitorŭ?

Déră nu vĕdŭ Saşii tinerĭ, că poporulŭ lorŭ, „se bucură de drepturĭ şi libertăţĭ aşa de strălucite“ de carĭ încă o minoritate naţională faţă cu „statulŭ naţionalŭ“ nu s'a bucuratŭ nicĭ-odată? Nu vĕdŭ ei că multŭ defăimata „asuprire maghiară“ este în adevĕrŭ unŭ „paradisŭ de libertate şi de toleranţă?“ Şi totŭ mai âmblă sĕ rĕstórne statulŭ mână 'n mână cn „irredentiştii românĭ!“

Adevĕratŭ, ḑice mai departe, situaţiunea Saşilorŭ nu e în tóte privinţele satisfăcĕtóre, „poporaţia română cupleşesce pe Saşĭ şi îi espropriéză în multe puncte“. Déră rĕulŭ acesta se póte lecuì numai pe terenulŭ materialŭ. Aicĭ le vorbesce de înfiinţarea de nouĕ linii ferate, carĭ au sĕ trécă printre Săsime, şi carĭ suntŭ luate în consideraţiă.

In fine le spune „P. Lloyd“ Saşilorŭ tinerĭ, că comitŭ o crimă în contra poporului lorŭ décă agitéză în contra ideii de statŭ maghiarŭ şi le aduce aminte de „învĕţăturile bune“, ce li le-au datŭ principele Bismark, privitorŭ la purtarea lorŭ faţă cu statulŭ maghiarŭ.

Acesta este pe scurtŭ cuprinsulŭ articulului lui „P, Lloyd“.

Elŭ va produce de sigurŭ numai surîsulŭ despreţuitorŭ alŭ tuturor ómenilorŭ binesimţitorĭ şi cu-o judecată nepreocupată, şi nu va afla credĕmêntŭ nicĭ la Saşĭ. Căcĭ décă mişcarea produsă în sînulŭ acestora a avutŭ unŭ bine şi unŭ folosŭ, acesta este, că cu gogoriţe ca aceea despre a propiata înghiţire a Săsimei de „potopulŭ dacoromânŭ“, nu se mai póte adĭ lăţi spaima între Saşĭ. Ei au începutŭ sĕ cunóscă, din care parte esistenţa lorŭ naţională este în adevĕrŭ ameninţată.

Distincţiunea episcopului Szabó.

Scimŭ, că episcopulŭ gr. cat. alŭ Gherlei, Ioanŭ *Szabo*, a fostŭ numitŭ ḑilele aceste *consilierŭ intimŭ* alŭ Majestăţii Sale.

Scirea se confirmă de cătră foile unguresci. Étă cum motivéză „Budapesti Hirlap“ distincţiunea prea înaltă, de care s'a împărtăşitŭ episcopulŭ Gherlei:

„Acéstă distincţiune — ḑice numita fóiă — este binemeritata premiare pentru atitudinea patriotică, ce a documentat'o episcopulŭ Szabó întotdéuna, chiar şi în grele împrejurărĭ, şi pentru care elŭ a fostŭ espusŭ de atâtea orĭ atacurilorŭ vătămĕtóre ale agitatorilorŭ dacoromânĭ. Distincţiunea regală, este unŭ rĕspunsŭ elocuentŭ, ce-lŭ póte înţelege fiă-cine, la atacurile aceste, şi o dovadă, că meritele patriotice ale episcopului Szabó au întêmpinatŭ şi la loculŭ prea înaltŭ o apreţiare recunoscĕtóre“.

E lucru firescŭ, că foile şoviniste se încércă a esploata numirea de mai susŭ în contra aşa ḑişilorŭ agitatorĭ, punêndŭ înainte persóna monarchului.

Importanţa acestei numirĭ însĕ se reduce la adevĕrata ei valóre, décă vomŭ avé în vedere următórea împrejurare:

Distincţiunea s'a făcutŭ la propunerea ministrului-preşedinte ungurescŭ. Ea apare déră, ca o premiare a episcopului Szabó nu numai pentru sprijinulŭ, ce l'a datŭ în totŭ timpulŭ guvernului ungurescŭ prin aceea, că unde numai a pututŭ, i-a făcutŭ pe placŭ, ci mai vêrtosŭ pentru concursulŭ, ce i l'a datŭ odinioră baronului Banffy, pe când acesta era paşă atotputernicŭ în comitatulŭ Solnocŭ-Debêc. Scimŭ, că episcopulŭ a mersŭ până a se face pe faţă agentulŭ electoralŭ alŭ lui Banffy în faimósele alegerĭ conduse p'atuncĭ de elŭ, despre carĭ s'a vorbitŭ ḑilele aceste în dietă.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Amŭ perdutŭ!

Naraţiune istorică, de *Fr. Holzer.*

In anulŭ 1598 juca în teatrulŭ „globului“ din Londra societatea lui William Shakespeare. Teatrulŭ era visitatŭ de cele mai diferite clase ale societăţii. In primulŭ şirŭ strălucea nobilimea, şi pentru acésta erau reservate şi cele mai dintâi şi mai bune locurĭ. Parte era moda, căreia trebuia sĕ i-se satisfacă, parte însĕ era şi adevĕrata atracţiune pentru arta dramatică, care întrunea nobilimea în acestŭ teatru. Aicĭ vedeai pe contele Essex, favoritulŭ agreatŭ alŭ reginei Elisabeta; pe contele Southampton, pe Sir Walter Raleigh, pe lordulŭ Pembroke şi pe fratele sĕu William, şi încă mulţĭ alţĭ înalţĭ demnitarĭ ai ţĕrii. In parterre şedeau de obiceiu scriitorii, precum dramaticii Christoph Marlove, Ben Iohnson Beaumont, criticulŭ de pe atuncĭ Toma Rasch ş. a. Din aceste două grupurĭ se formă în curênd o reuniune sub numirea: „Clubulŭ bărbaţilorŭ de spiritŭ“, care obicĭnuia aşĭ ţiné şedinţele în birtulŭ „La Sirenă“. In restulŭ parterului şi pe galeriă era locŭ de statŭ pentru celălaltŭ publicŭ.

Intre cei mai diligenţĭ visitatorĭ ai teatrului erau cu deosebire două dame, carĭ şedeau pe galeria primă. Ele nu lipseau dela nicĭ o representaţiă, dér în tot-déuna erau mascate; obiceiulŭ vremurilorŭ de atuncĭ pretindea acésta.

Intr'o îmbrăcăminte simplă veniau c'o trăsură închisă la teatru, şi în aceeaşĭ trăsură se 'ntorceau după representaţiă în oraşŭ. Amêndouĕ erau încă tinere, dér nimenĭ nu scia, cine erau, şi aşa nimenĭ nu le mai purta socotéla. Neconturbate ele urmăreau joculŭ diferiţilorŭ actorĭ şi admirau escelentele prestaţiunĭ ale tragedianului Richard Burbage, ale comicului William Kempe şi ale celorŭ ce jucau rolurile de dame: ale tinerilorŭ Nathanael Field şi John Underwood. P'atuncĭ adecă esista încă în Anglia o lege, care oprea strictŭ femeilorŭ joculŭ pe scenă...

Era pe la mijloculŭ lunei lui Augustŭ. Intr'o casă vechiă din cetatea Londrei, într'o odaiă mobilată cu totŭ confortulŭ, a căreia podóbă principală o forma unŭ mormanŭ de cărţĭ aruncate una peste alta, şedea unŭ bărbatŭ cam de 30 de anĭ la o masă mare şi scria. Din când în când mai lăsa péna din mână, privea aţîntitŭ asupra unui punctŭ alŭ odăii şi părea a se cugeta. Starea acésta durà numai câte-va minute, apoi ochiulŭ sĕu scânteià din nou, şi c'unŭ surîsŭ mulţămitŭ luà érăşĭ pénă 'n mână şi scriea repede mai departe pe hârtiă.

Bărbatulŭ pe care'lŭ găsimŭ ast-felŭ la lucru, este Sir William Shakespeare, actorŭ şi directorŭ dela teatrulŭ „globului“, ér tot-odată şi dramaturgŭ.

Elŭ fù întreruptŭ dela lucrulŭ sĕu, de unŭ servitorŭ, care-i anunţà sosirea unei dame, care voia sĕ vorbéscă cu poetulŭ Shakespeare.

Shakespeare se ridicà de pe scaunŭ şi întrebà „care este numele acestei dómne?“

— „N'a voitŭ sĕ mi-lŭ spună; dér nu mi-se pare sĕ fiă din clasa mai de josŭ, căcĭ purtarea ei este fină, faţa ei însĕ n'am vĕḑut'o, pentru-că e mascată“.

Acésta nu era de locŭ surprindĕtorŭ; damele aristocrate de pe timpulŭ acela obicĭnuiau sĕ pórte tot-déuna mască, când mergeau la preumblare.

Shakespeare nu se gândi multŭ şi ḑise: „Spune-i c'o rogŭ sĕ între“.

Servitorulŭ se depărtà şi după câteva momente întrà la poetŭ o damă de-o statură înaltă, deosibitŭ de frumósă şi se complimentà înaintea lui.

Indată la prima privire poetulŭ recunoscù într'însa una din cele două dame, car visitau aşa de diligentŭ teatrulŭ.

Elŭ o bineventà fórte amicabilŭ.

— „Domnule“, ḑise dama c'o voce gingaşă, „scusă îndrăsnéla unei necunoscute. Dér nu voiu sĕ fiu mai multŭ necunoscută. Eu sunt Lady Maria Grafton“.

Ḑicêndŭ aceste ea se demascà.

William Shakespeare rĕmase uimitŭ. Inaintea lui se afla o fată de-o frumseţă şi graţiă rară şi fermecătóre. Abia după câte-va momente de tăcută admirare, elŭ îi oferì unŭ scaunŭ şi plecându-se înainte ḑise: „Poftiţĭ şedeţĭ Mylady“.

Dama şeḑù pe scaunŭ, Shakespeare însĕ sta în picióre, şi din nou se adêncì în farmecele neobicĭnuite ale acestei frumuseţĭ.

— „Aştept poruncile d-vóstră, Mylady“ ḑise elŭ după o pausă.

— „Sĕ nu credĭ c'am venitŭ ca sĕ vĕ dau poruncĭ; nu, domnulŭ meu, sunt aicĭ ca una, ce vine sĕ vĕ róge“ rĕspunse dama.

Işĭ vorŭ aduce aminte cetitorii noştri, că pe timpulŭ acela se vorbea multŭ, că episcopulŭ Szabó s'aştéptă sĕ i-se măréscă dotaţiunea şi că br. Banffy părtinesce cererea lui. I-o fi şi promisŭ Banffy mu'te şi frumóse, că va stărui pe lângă Tisza Kalman sĕ-i realiseze dorinţa, dér episcopulŭ a rĕmasŭ pănă în ḑiua de adĭ cu promisiunea.

Acum, când a ajunsŭ la cârmă, Banffy, se vede, şi-a adusŭ aminte de acele promisiunĭ şi a propusŭ Majestăţii Sale de-a conferì episcopului Szabó demnitatea de „consilierŭ intimŭ“ pentru „meritele sale patriotice“.

Ce-i dreptŭ, prin acestŭ modŭ de premiare, br. Banffy a scăpatŭ fórte ieftinŭ şi a mai dobênditŭ, că prea înalta distincţiune servesce, de-o parte ca satisfacţiă dată şoviniştilorŭ ungurĭ, carĭ agrează aşa de multŭ pe episcopulŭ Szabó, încâtŭ voiau sĕ-lŭ védă cu orĭ-ce preţŭ Metropolitŭ, de altă parte, cum ḑice notiţa de mai susŭ, servesce, ca rĕspunsŭ la atacurile pretinşilorŭ agitatorĭ daco-românĭ.

E fórte practicŭ şi şiretŭ baronulŭ Banffy, ba mai multŭ, e şi fórte puţinŭ scrupulosŭ, căcĭ îi este, cum se vede, întru nimicŭ de-a se folosi de încrederea, ce-o are adĭ încă la corónă, pentru a amesteca prea înalta persónă a monarchului în certele dintre şoviniştii ungurĭ şi dintre Românĭ, ceea ce numai la întărirea autorităţii corónei nu póte contribui.

CRONICA POLITICĂ.

27 Martie.

Eră şi éră **proiectele bisericescĭ** suntŭ la ordinea ḑilei în pressa maghiară „*Bud. Tud.*“ aduce scirea, că în consiliulŭ de miniştrii s'a stabilitŭ definitivŭ, ca la finea lui Aprilie camera sĕ desbată, acum a treia óră, proiectele despre *receptiunea Evreilorŭ* şi despre *liberulŭ esercitiu religionarŭ.* Numita fóia ḑice, că proiectele acestea vorŭ fi primite *neschimbate* de cătră majoritatea absolută a camerei deputaţilorŭ şi că se vorŭ trimite camerei magnaţilorŭ în textulŭ lorŭ originalŭ.

*

Fóia ungurèscă „*Politikai Hetiszemle*“, vorbindŭ despre **introducerea matriculelorŭ de statŭ**, ḑice, că disposiţiunile şi îndrumările referitóre la acéstă lege stau deja gata în ministeriulŭ de interne. Tóte comitatele, afară de Bereg, şi-au trimisŭ la ministeriu opiniunile şi pregătirile, ce au luatŭ. Pe basa acestora ministrulŭ de interne va numi mai întâiu pe conducĕtorii de matricule. In tipografia statului se tipărescŭ deja cólele matriculare, carĭ se vorŭ împărţi cercurilorŭ.

*

Scirea, ce-au adus'o foile unguresci, că între ministrii **Wlassics** şi **Erdély** ar fi sbucnitŭ neînţelegerĭ, se confirmă acum. „*Hazánk*“ dela 7 Aprilie spune, că ministrulŭ *Wlassics* va depune portofoliulŭ de culte şi va primi celŭ de justiţiă, ér ministrulŭ *Erdély va eşi din cabinetulŭ-Banffy.* Se mai asigură, că la culte va fi numitŭ br. Josifŭ *Rudnyánszky*, ceea ce va fi primulŭ pasŭ alŭ pacificaţiunei. — Foile guvernamentale combatŭ aserţiunea lui „Hazánk“ ḑicêndŭ, că ar fi o invenţiune absurdă.

*

In cercurile politice din Londra se confirmă scirea, că puterile europene nu au de gândŭ sĕ întrevină în **conflictulŭ asiaticŭ** dintre China şi Japonia, ci vorŭ observa şi de acum înainte o neutralitate strictă. Tot-odată însĕ amintitele puterĭ îşĭ vorŭ da nisuinţa, sĕ asigure comunicaţia comercială cu China şi Japonia, aşa, că după încheierea păcei, întregŭ teritorulŭ Chinei sĕ fiă deschisŭ pentru comerciulŭ europénŭ şi americanŭ.

Naţiunile asuprite.

Stările din Ungaria nu mai potŭ sĕ dureze astfelŭ, ḑice unŭ ḑiarŭ germanŭ din Viena. Ministerulŭ Bánffy, o jucăriă în mânile coterei Tisza-Wekerle duce o viéţă tristă, şi şi acésta din mila mamelucilorŭ de prin comitatele Ungariei de Nordŭ, a Saşilorŭ transilvănenĭ, a delegaţilorŭ dietei croate şi a acelei fracţiunĭ liberalisătóre dintre independenţĭ, care e condusă de Justh, Helfy, Eötvös, şi protegiată de Franciscŭ Kossuth. Nisuinţa celorlalte fracţiunĭ oposiţionale din camera ungară este a întări posiţiunea Ungariei, pe basa dreptului publicŭ încuviinţatŭ în 1867. Deputatulŭ *Ugron* dise, în şedinta camerei dela 29 Martie c., următórele: „Stimămŭ pe regele Ungariei, nu stămŭ însĕ în nicĭ o legătură cu împĕratulŭ Austriei. Am apĕratŭ totdéuna casa domnitóre ungară, şi nu-mĭ voi pleca capulŭ nicĭ-odată înaintea împĕratului Austriei!“ Maghiarii potŭ vorbi şi face orĭ şi-ce, lorŭ nu li se întêmplă nimica.

Celŭ mai tristŭ faptŭ este, că naţiunile autochtone ale Ungariei, precum Slovacii, Ugro-Ruşii, Sêrbii, Croaţii şi *Românii*, suntŭ daţĭ pe mâna acestorŭ elemente scandalóse. Cu ocasiunea desbaterei asupra petiţiunilorŭ maghiare contra naţiunilorŭ din Ungaria, purtătorii de vorbă ai tuturorŭ fracţiunilorŭ din cameră, declarară, că *contra naţionalităţilorŭ din Ungaria trebue folosită forţa.* Constatămŭ, că Pázmándy, Apponyi, Visontai, precum şi miniştri Perczel şi Bánffy, s'au folositŭ faţă cu naţionalităţile, de acelŭ tonŭ brutalŭ, pe care odinióră î-lŭ întrebuința Ludovic Kossuth, dela 1867 încóce însĕ toţĭ Maghiarii, şi cu deosebire Coloman Tisza.

Modulŭ acesta de tractare a naţionalităţilorŭ din partea arbitriului maghiarŭ, trebue sĕ aducă cu sine *o alianţă a naţiunilorŭ asuprite.* Trebue sĕ se scóle toţĭ şi sĕ se opună acestorŭ volnicii brutale. Mai greu se vorŭ hotărî pentru acésta sĕrmanii Slovacĭ şi Ugro-Ruşĭ, dér ei trebue sĕ se radime de Sêrbi şi Românĭ, şi mai alesŭ *Românii suntŭ aceia, carĭ le însuflă Maghiarilorŭ mai multŭ respectŭ,* deóre-ce nu-i sprijinescŭ pe aceştia în coaliţiunea contra Slavilorŭ, şi au unŭ radimŭ moralŭ şi naţionalŭ puternicŭ în regatulŭ Românei.

Asuprirea naţiunilorŭ din Ungaria este unŭ pericolŭ pentru monarchiă, care e în stare sĕ producă încurcăturĭ în afară şi dă multŭ de gânditŭ contelui Kálnoky. Monarchia are datorinţa de a face ordine, ca naţiunile sĕ nu mai fiă persecutate din partea fracţiunilorŭ maghiare; credemŭ, că s'a săturatŭ de scandalele din Ungaria, şi că ar trebui în fine sĕ se asigure în lăuntru, precum şi în afară.

Din Congregaţiunea comitatului Albei-inferióre.

Amŭ amintitŭ într'unulŭ din numerii trecuţĭ ai foiei nóstre despre adunarea generală de primăvéră a comitatului Albei-inferióre, la care — după „Unirea“ din Blaşiu — s'au presentatŭ dintre Românĭ numai d-nii: Gavrilă *Popŭ* canonicŭ, Dr. Augustinŭ *Bunea* secretarŭ metropolitanŭ, Dr. Vas. *Hoszu* şi Iuniu Brut *Hodoşŭ*, directorulŭ „Patriei“, toţĭ din Blaşiu. In acéstă adunare şi-au ridicatŭ glasulŭ, cu multă tăriă, şi doi Românĭ: canoniculŭ Gavrilă *Popŭ* şi secretarulŭ metropolitanŭ Dr. *Bunea.*

La punctŭ 3, care propunea sĕ se salute prin o adresă ministeriulŭ căḑutŭ Wekerle, a luatŭ cuvêntulŭ d-lŭ canonicŭ Gavrilă *Popŭ*, care a ḑisŭ, că membrii românĭ ai congregaţiunai nu potŭ sĕ salute şi sĕ laude pe unŭ guvernŭ, care a adusŭ cele mai periculóse legĭ pentru naţionalităţile nemaghiare, şi Românii nu se întristéză, ci se bucură de căderea unui astfelŭ de guvernŭ. Ministeriulŭ Wekerle a timbratŭ de antipatriotică şi dacoromanistă întrégă mişcarea naţiunii române pentru conservarea şi desvoltarea individualităţii sale naţionale; ér aceia, carĭ au luptatŭ pentru realisarea aspiraţiunilorŭ poporului românŭ, au primitŭ, ca rĕsplatŭ, totŭ feliulŭ de şicanărĭ, persecuţiunĭ şi întemniţărĭ. In zadarŭ dicŭ Ungurii, că ei nu persecută poporulŭ, ci numai pe „agitatorĭ“, căcĭ inteligenţa românéscă, ce conduce poporulŭ românŭ în tóte mişcările lui naţionale, face parte din poporŭ, şi loviturile date inteligenţei române, le simţesce poporulŭ, ai cărorŭ fii suntŭ toţĭ cei ce luptă pentru causa lui.

La punctulŭ 11 din programŭ, care propune sĕ se ia la cunoscinţă raportulŭ vicecomitetului, a luatŭ cuvêntulŭ Dr. A. *Bunea*, care mai întâiu protestă energicŭ contra distincţiunei tendenţióse, că poporulŭ românŭ ar consta din două părţĭ: din agitatorĭ fără sufletŭ şi din ţĕranĭ proştĭ fără cultură şi bunĭ de esploatatŭ în tóte direcţiunile.

Cei ce conducŭ mişcarea politică a poporului românŭ — ḑise d-lŭ Bunea — nu suntŭ agitatorĭ, ci cetăţenĭ lealĭ, carĭ voescŭ sĕ elupte poporului românŭ posiţiunea, ce i-se cuvine în statŭ. D-lŭ vice-comite a făcutŭ alusiune la procesulŭ Memorandului, ca sĕ-şĭ justifice distincţiunea Dér acestŭ procesŭ a fostŭ judecatŭ de tótă lumea cultă dinafară, ba chiar şi de unii Maghiarĭ. Românii n'au fostŭ şi nu suntŭ nepatrioticĭ; ei voescŭ sĕ progreseze în cultura lorŭ propriă naţională şi sĕ o facă înfloritóre pe pămêntulŭ patriei comune, ca şi celelalte popóre.

D-lŭ vice-comite accentuéză în raportulŭ sĕu, — continuă d-lŭ Bunea, — că din partea Românilorŭ s'au auḑitŭ glasurĭ ameninţătóre („fenyegetö nyilatkozatok“). La acésta reflectezŭ, că décă aserţiunea d-lui vice-comite este adevĕrată, atuncĭ pentru acele glasurĭ ameninţătóre vina nu este a Românilorŭ, ci a organelorŭ administrative, carĭ au maltratatŭ pe Românĭ şi i-au silitŭ, sĕ erumpă în cuvinte ameninţătóre. Pentru nisce manifestaţiunĭ pacînice şi inofensive, câţĭ Românĭ n'au fostŭ brutalisaţĭ ?! Casele li-s'au încălcatŭ de gendarmĭ, au fostŭ bătuţĭ, schingiuiţĭ şi tîrîţĭ fără nicĭ o vină pănă şi în temniţe. Denunţărĭ false s'au făcutŭ şi persecuţiunĭ nedrepte s'au pornitŭ mai în contra tuturora, carĭ au simţitŭ şi lucratŭ romănesce. Dintr'o comună din apropiarea Blaşiului organele administrative au tîrîtŭ sute de ómeni, nu numai înaintea protopretorului, ci şi înaintea procurorului şi a judelui de instrucţiă, deşi aceia n'au comisŭ nicĭ o faptă puuibilă, şi au trăitŭ tot-déuna în pace si iubire frăţéscă cu conlocuitorii maghiarĭ. Şi décă în urma acestorŭ persecuţiunĭ şi şicanărĭ spiritele s'au agitatŭ în acea comună, póte s'au auḑitŭ şi „*glasurĭ ameninţătóre*“, ceea ce eu nu credŭ, apoi responsabilitatea cade pe respectivulŭ organŭ administrativŭ, care ar trebui sĕ dovedéscă mai multă prudinţă, mai multŭ tactŭ, mai multă paciinţă şi bunăvoinţă, décă vré, ca locuitorii de diferite naţionalităţĭ sĕ tráéscă în armonia, iubirea şi încrederea reciprocă, ce o doresce d-lŭ vice-comite.

Totŭ aşa stă lucrulŭ şi cu cântecele naţionale. D-lŭ vice-comite ne spune, că Românii au fostŭ învĕţaţĭ, sĕ cânte cântece, ce lovescŭ în legĭ („törvenybe ütközö énekekre tanitattak“).

Fiesce-care poporŭ îşĭ are cântecele sale, în carĭ suntu depuse gândirile sale şi simţĕmintele, carĭ facŭ, sĕ palpiteze inima sa. Décă de pe buzele Maghiarilorŭ rĕsună cântecele „Talpra magyar“, „Kossuth Lajos azt izente“, din carĭ transpiră simţĕmintele şi aspiraţiunile lorŭ, apoi Românii îşĭ au şi trebue sĕ-şĭ aibă cântecele sale, carĭ sĕ le esprime consciinţa naţională. A năduşi acéstă consciinţă prin suprimarea cântecelorŭ naţionale, însemnéză a omori unŭ poporŭ...

SCIRILE ḐILEI.

27 Martie.

Regimŭ teroristicŭ. Sub titlulŭ acesta „*Unirea*“ dela 6 Aprilie publică unŭ primŭ articolŭ în care ḑice următórele: Persecuţiunile pornite în contra inteligínţei române dela procesulŭ Memorandului încóce nu numai s'au înmulţitŭ sub guvernulŭ Bánffy, ci au îmbrăcatŭ şi o formă neobicînuită. Nu este destulŭ, că se aruncă ómenii în temniţe pentru preteste de nimica, ci guvernulŭ voesce sĕ foloséscă însĕ-şĭ auctorităţile bisericescĭ ca instrumente pentru nefericirea şi terorisarea preoţilorŭ şi învĕţătorilorŭ românĭ. Primimŭ într'adevĕrŭ din mai multe părţĭ informaţiunea, că *cutezarea guvernului a mersŭ pănă acolo, încâtŭ a cerutŭ dela auctorităţile bisericescĭ,* **sĕ suspendeze orĭ sĕ transfereze într'alte ţinuturĭ pe preoţii şi învĕţătorii românĭ,** *carĭ au avutŭ curagiulŭ a se afirma şi a lucra ca Românĭ.* Este acésta cea mai miserabilă procedură din partea unui guvernŭ, care are la disposiţiunea sa gendarmĭ, procurorĭ, temniţe şi sute de alte mijlóce pentru terorisarea cetăţenilorŭ. Acésta dovedesce ură faţă cu totŭ, ce este românescŭ, şi perfidiă ne mai pomenită.

—o—

„Controla“ este numele unui nou ḑiarŭ românŭ, ce va apăré dela 1 (13) Aprile a. c. în Timişóra, de două orĭ pe sĕptĕmână, cu preţulŭ de 8 fl. la anŭ, sub redacţiunea d-lu. *Ionŭ V. Bărcianu.* In nr. 1, de probă,

---

— „A-ţĭ venitŭ sĕ mĕ rugaţĭ pe mine Mylady? La unŭ bărbatŭ ca mine a căreia chiemare este de a distrage publiculŭ, o damă atâtŭ de distinsă nu póte veni decâtŭ cu poruncĭ“.

— „Cunoscŭ causa acestei amare aserţiunĭ, domnulŭ meu“, rĕspunse Lady Grafton, şi aveţĭ dreptate cu amărăciunea vóstră. Societatea nóstră pretinde „ca poetulŭ dramaticŭ şi actorulŭ sĕ-o distragă; sĕ crede însĕ pentru aceea îndreptăţită de-a desconsidera pe poetŭ, ér pe actorŭ alŭ despreţui chiar. Judecata mea este însĕ cu totulŭ alta. Unŭ poetŭ ca d-ta mi se pare a fi unŭ apostolŭ, pusŭ printre ómenĭ, cu scopŭ, ca prin spiritulŭ sĕu sĕ influinţeze asupra nobilitării omenirii, sĕ aplaneze contrasteie sentimentelorŭ omenescĭ, sĕ înmóie inimile împetrite, sĕ încuragieze la vitejiă pe cei slabĭ şi sĕ sădéscă în inima bogaţilorŭ iubire şi compătimire pentru cei nenorociţĭ. Aşa, domnule, judecŭ eu asupra artei domniei tale“.

— „Mylady, vorbele vóstre suntŭ espresiunea unui sufletŭ înaltŭ. Vĕ mulţumescŭ pentru acésta şi în numele celorŭ-l'alţĭ colegĭ ai mei“.

— „Dreptatea, domnule, n'are lipsă de mulţămire! Dér acuma sĕ binevoiţĭ a'mĭ concede sĕ-mĭ espunŭ rugarea“.

— „Sunt gata a vĕ servi, Mylady“

Shakespeare se aşeḑă şi elŭ pe unŭ scaunŭ.

— „Rugarea mea, dise dama, are necesitate mai întâiu de-o întroducere mai lungă“.

— „Mylady, veţĭ găsi în mine unŭ ascultătorŭ recunoscĕtorŭ“.

— „Eu sunt unica fată a lordului Richard Arthur Grafton, orfană şi cea din urmă din familia nóstră. Mama mea a muritŭ născându-mĕ pe mine, ér tatălŭ meu a rĕposatŭ pe când eram abia de 8 anĭ. Inaintea morţii sale elŭ îmĭ alesese de învĕţătorŭ şi crescĕtorŭ pe Roger Ascham“.

— „Acesta a fostŭ unŭ bărbatŭ fórte învĕţatŭ“, observa Shakespeare.

— „Un bărbat, care mai 'nainte a fostŭ educatorulŭ Elisabetei, a reginei de adĭ a Angliei. Pănă la etatea mea de 18 anĭ, acestŭ rarŭ bărbatŭ a cultivatŭ şi condusŭ spiritulŭ meu — pănă la mórtea sa. Judecata, ce mi-am permisŭ a mi-o da mai înainte asupra d tale, este fructulŭ din sĕmênţa, ce a depus'o elŭ în inima mea. Roger Ascham mi-a lăsatŭ moştenire tóte cărţile lui. Doi anĭ au trecutŭ deja dela mórtea lui, şi în totŭ timpulŭ acesta nu m'am ocupatŭ decâtŭ cu aceste cărţĭ, în carĭ spiritulŭ omenescŭ, ca şi-o albină sîrguinciósă, ş'a depusŭ fructele scrutărilorŭ sale milenare. Resultatulŭ acestorŭ studii a fostŭ, că mi-a venitŭ gândulŭ, că şi eu trebue sĕ iau péna şi sĕ descriu sentimentele mele şi ale celorŭ dimprejurulŭ meu. Dér prea curêndŭ m'am convinsŭ, că 'mĭ este cu neputinţă sĕ îmbracŭ sentimentele mele în cuvinte potrivite, şi de aceea am pusŭ érăşĭ péna josŭ şi m'am întorsŭ la cărţile mele. Atuncĭ rudenia mea, Luisa de Grandevill, din Londra, îmĭ trimise scrierile dumnitale: „Romeo şi Iulia“, „Imblânḑirea renitenţei“, şi „Richard alŭ III-lea“. Le-am cetitŭ, m'am adêncitŭ în cuprinsulŭ lorŭ, m'am simţitŭ înălţată, şi înaintea spiritului meu se înfăţişa sentinţa lui Roger Acsham: „Fiă-care mare naţiune va avé pe Sophocle şi pe Aristophane alŭ ei!“ Eu însĕ esclamai: „Naţiunea mea a aflatŭ pe Sophocle şi Aristophane alŭ ei, în una şi aceeaşĭ persónă“.

(Va urma.)

se spune, că „unŭ grupŭ de bărbațĭ desinteresațĭ“ a hotărîtŭ a înființa acestŭ organŭ „și a-lŭ pune în serviciulŭ causei poporului nostru și în alŭ binelui publicŭ comunŭ“. Causei poporului vrea sĕ-i servéscă acéstă fóiă prin aceea, că și-a alesŭ ca țintă principală „biciuirea“ diarului „Dreptatea“ din Timișóra; ér binelui publicŭ comunŭ vrea sĕ-i servéscă prin aceea, că „stândŭ pe basa programului naționalŭ“ va tinde și la „înlăturarea tuturorŭ piedecilorŭ, ce stau în calea prosperării poporului și facŭ cu neputință apropierea și înțelegerea sinceră și cinstită între popórele țĕrii *și în deosebĭ între poporulŭ românescŭ și între accia, carĭ adĭ au o înrîurință decidĕtóre asupra conducerii destinelorŭ patriei nóstre comune*“. Décă nu ne-ar fi surprinsŭ regretabilulŭ spiritŭ de dușmăniă, cu care se anunță „bărbații desinteresațĭ“ ai noului organŭ în raportŭ cu colegii lorŭ dela „Dreptatea“, ar fi trebuitŭ sĕ ne surprindă în gradulŭ celŭ mai mare spiritulŭ hiperconciliantŭ, ce rĕsuflă din programulŭ „Controlei“ față cu cei dela ocârmuirea unguréscă. Pe basa acestui programŭ foile maghiare vorbescŭ deja de-o scisiune în tabĕra celorŭ grupațĭ împrejurulŭ „Dreptății“ și salută noulŭ diarŭ „Controla“, ca pe organulŭ elementelorŭ „*adevĕratŭ moderate*“, carĭ și-au pusŭ ca țintă „înțelegerea reciprocă și convicțuirea pacĭnică“. Tóte aceste ne surprindŭ cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ noi amŭ cunoscutŭ pănă acuma pe d. Ion V. Bărcianu numai dintr'o parte favorabilă activității sale, ca diaristŭ și naționalismŭ românŭ.

—o—

Câte felicitărĭ a primitŭ Bismark? „Hamburger Nachrichten“ spune, că din incidentulŭ aniversărei a 80-a a nascerei sale, principile Bismarck a primitŭ (dela 31 Martie pănă la 3 Aprilie) 8390 telegrame (cu 277,677 cuvinte), 50,000 epistole și 110—120,000 carte postale de felicitare.

—o—

Infamia. Sub titlulŭ „*a bandita vezér*“ (conducĕtorulŭ de bandițĭ) reptila guvernamentală din Clușiu, „Kolozsvár“, publică în Nr. dela 5 Aprilie o notiță infamă asupra nemuritorului erou românŭ *Avramŭ Iancu*. După ce spune, că ordinulŭ ministrului Perczel, datŭ contra ridicărei unui monumentŭ lui Iancu, a făcutŭ pretutindenĭ între Maghiarĭ sânge bunŭ, și după ce arată purtarea cinică a guvernatorului Schwarzenberg față de Iancu, când în 1852 acesta a protestatŭ, pentru-că intriganții n'au voitŭ sĕ-lŭ lase a merge la Majestatea Sa — reptila din Clușiu dice: „Că în ce mĕsură au desprețuitŭ și Austriacii pe acestŭ *uciyașŭ infamŭ*.... o dovedesce și faptulŭ, că pe când elŭ a fostŭ desconsideratŭ așa de bătătorŭ la ochi, pe atuncĭ în generalŭ nu s'au prea alesŭ ómenii, ceea ce apare și din aceea, că pe Knizsanin, conducĕtorulŭ armatelorŭ sêrbescĭ, carĭ s'au luptatŭ contra Maghiarilorŭ, l'au lăsatŭ înaintea împĕratului. Ba ca sĕ mergemŭ și mai departe, constatămŭ, că pe când Iancu n'a căpĕtatŭ audiență, pe atuncĭ regele a ascultatŭ rugarea osênditului Rozsa Sándor. *Rozsa Sandor* a fostŭ *gentleman pe lângă Iancu*, căruia vréu sĕ-i ridice statuă“. — Étă, iubițĭ cetitorĭ, până unde póte duce ura sĕlbatică a gazetarilorŭ maghiarĭ, pănă unde sentimentele nóstre cele mai sfinte față de eroii némului nostru, potŭ fi insultate și batjocorite de nisce dușmanĭ monstruoșĭ.

—o—

Monarchulŭ nostru a primitŭ învitarea împĕratului germanŭ Wilhelm, ca sĕ ia parte la manevrele germane din tómna anului curentŭ, și în primele dile ale lunei Septemvre va și pleca la Stettin.

—o—

Conferența episcopilorŭ catolicĭ din Austria. O scire telegrafică din Viena spune, că în 4 Aprilie n. s'a închisŭ conferența episcopilor catolicĭ. Cardinalulŭ *Schonborn* a și plecatŭ la Praga. Se crede, că deocam-dată episcopii nu vorŭ da o declarațiune comună contra *antisemitismului*, însĕ esistă convingerea, că din Roma s'a datŭ lozinca, ca cestiunea acésta sĕ se resolve în cerculŭ de dreptŭ alŭ bisericei. Se crede decĭ, că preoții, carĭ suntŭ angajațĭ în „agitațiunile“ antisemite, vorŭ fi îndrumațĭ, ca pe viitorŭ sĕ-șĭ modereze atitudinea.

—o—

Panama episcopatului sêrbescŭ din Timișóra. „*Hazánk*“ dela 5 Aprilie aduce scirea din Timișóra, că cercurile de-acolo suntŭ ținute de câte-va dile într'o agitațiune febrilă. Dela bonăvirea episcopului Nicanor *Popovicĭ*, în sînulŭ scaunului episcopescŭ au întratŭ conflicte desperate, în urma cărora procurorulŭ consistorialŭ, Dr. Svetozar *Dimitrievicĭ*, a înaintatŭ acțiune disciplinară contra mai multorŭ membri consistorialĭ, din causa relei administrărĭ a averilorŭ bisericescĭ. In urma acésta Dimitrievicĭ a fostŭ suspendatŭ din postŭ.

—o—

Vitejii ostașĭ ai lui Wlassics din comitatulŭ Turda-Arieșŭ, vorŭ ține în dilele Pascilorŭ adunarea reuniunei lorŭ învĕțătorescĭ cu următorulŭ programŭ: *Invĕțĕmêntulŭ și școlele sĕ se facă tóte de statŭ*; diplomele învĕțătoriile sĕ fiă egale cu testimoniile de maturitate; cestiunea școlei unitare; cestiunea inspecțiunei școlelorŭ și, în fine, restrîngerea cercului de disposițiune a senatelorŭ școlare asupra școlelorŭ.

—o—

Stărĭ desolate în Ungaria. Ministrulŭ de instrucțiune ungarŭ a intentatŭ cercetare disciplinară în contra tuturorŭ profesorilorŭ dela școla reală din Oradea mare, parte pentru stórcere de banĭ și defraudațiune, parte pentru abusurile descoperite la administrațiunea bibliotecei; asemenea și în contra directorului institutului, de óre-ce acesta n'a făcutŭ arĕtare la timpulŭ sĕu.

—o—

Alŭ optulea têrgŭ de vite cornute de prăsilă, periodicŭ, subvenționatŭ de comitatulŭ Sibiiu, se va ține la Sibiiu Duminecă în 28 Aprilie 1895 și va fi împreunatŭ cu distribuirea de premii și diplome de laudă. Têrgulŭ de vite de prăsilă din estŭ anŭ se estinde numai asupra vitelorŭ cornute (cu escluderea bivolilorŭ) și se vorŭ admite numai vite de prăsilă, ce aparținŭ următórelorŭ rase: a) bovine, de rasa pinzgau originală; b) vite femenine din încrucișărĭ cu bovine de rasa pinzgau și indigenă, încâtŭ aceste au notele caracteristice ale încrucișării cu rasa pinzgau; c) bovine de rasă indigenă. Têrgulŭ se va ține cu ocasiunea têrgului de vite de primăvéră, și anume pe loculŭ destinatŭ în têrgulŭ de vite. Elŭ se va deschide în 28 Aprilie la 9 óre diminéța și se va închide la 4 óre după amédĭ. Impărțirea premiilorŭ va avé locŭ la 12 óre a. m. Inainte de terminarea premiării, nu este permisŭ, decâtŭ cu învoirea dată în modŭ escepționalŭ de comitetŭ, a scóte vitele din têrgŭ. Primirea vitelorŭ se face în 27 Aprilie înaintea amedii dela 8 óre diminéța încolo și se încheie la 11 óre a. m. In diua têrgului, adecă la 28 Aprilie, urméză mânarea vitelorŭ între órele 8 și 9 diminéța, și numai acelea vite au permisiunea întrării, carĭ au fostŭ admise în diua premergĕtóre.

—o—

Ivanŭ Alexievicĭ Wyschnegradski, fostulŭ ministru rusĕscŭ de finance, antecesorulŭ ministrului Witte, a muritŭ alaltăerĭ în Petersburg.

—o—

Din Petersburg se anunță, că guvernulŭ rusĕscŭ a asignatŭ 3.800.000 de ruble pentru recensemêntulŭ poporațiunei rusescĭ, ce se va face în tómna anului curentŭ.

Adunarea Asociațiunei meseriașilorŭ românĭ din Brașovŭ.

Asociațiunea pentru sprijinirea învĕțăceilorŭ și sodalilorŭ meseriașĭ românĭ din Brașovŭ și-a ținutŭ adunarea generală erĭ după prândŭ, în sala de desemnŭ a gimnasiului românŭ. Deși puținŭ numĕrósă, adunarea a fostŭ animată. Vorbirea de deschidere a d-lui președinte *N. P. Petrescu*, pe care sperămŭ a-o puté publica mai pe largŭ în numĕrulŭ de Duminecă, a conținutŭ idei practice de mare interesŭ, carĭ mai târdiu au datŭ îndemnŭ la discuțiunĭ înflăcărate. Zelosulŭ presidentŭ a fostŭ căldurosŭ aplaudatŭ.

Raportulŭ comitetului, cetitŭ prin d-lŭ secretarŭ *A. Vlaicu*, a făcutŭ mai multe constatărĭ îmbucurătóre. Fondurile Asociațiunei pe încetulŭ totŭ sporescŭ; la finea anului curentŭ fondulŭ propriu alŭ Asociațiunei era 4661 fl. 40 cr. (mai multŭ cu 87 fl. 20 cr. ca în anulŭ precedentŭ); Fondulŭ M. Stroescu 43.700 lei și 195 fl. 18 cr. (crescutŭ cu 89 fl. 86 cr.); Fondulŭ-diarŭ trece peste 14,000 lei; Fondulŭ societății tinerilorŭ sodalĭ este de 845 flor. față cu 687 fl. din anulŭ precedentŭ. Ucenicĭ la felurite meserii au fostŭ aședațĭ anulŭ trecutŭ aicĭ în Brașovŭ 79, față cu 44 din anulŭ precedentŭ. Numĕrulŭ totalŭ alŭ ucenicilorŭ este în presentŭ *245*. Calfe au eșitŭ anulŭ trecutŭ 55.

Multŭ zelŭ s'a desvoltatŭ și în anulŭ trecutŭ cu deosebire din partea vrednicului presidentŭ, sub a căruia consciențiósă supraveghiare se află unŭ numĕrŭ atâtŭ de considerabilŭ de ucenicĭ românĭ. Numĕrulŭ actelorŭ și corespondențelorŭ resolvate mai alesŭ prin d-sa atinge cifra de 195.

Indiferentismulŭ celorŭ ce nu ținŭ în de-ajunsŭ contŭ de datorința națională, de-a sprijini pe comercianții și industriașii noștri, preferindŭ a-se folosi în trebuințele lorŭ casnice de firme streine, cu desconsiderarea firmelorŭ nóstre românescĭ: a fostŭ aspru sbiciuitŭ și a datŭ nascere la discuțiunĭ fórte animate. A vorbitŭ în direcția acésta mai întâiu d-lŭ *Todorŭ Nicolau*, care a fostŭ susținutŭ cu entusiasmŭ și între cele mai vii aprobărĭ ale publicului din partea d-lorŭ *I. Săbădeanu* și *Gr. Maiorŭ*. In contrastŭ cu aceștia, carĭ au accentuatŭ datorința publicului față de industriașii și comercianții românĭ, a vorbitŭ d-lŭ *A. Vlaicu* accentuândŭ cu același resonŭ datorințele meseriașilorŭ noștri față de publiculŭ sprijinitorŭ.

Interesantă a fostŭ și discuțiunea provocată de d-lŭ *I. Colibanŭ*, cu privire la cele de făcutŭ pentru serbarea jubileului Asociațiunei. La discuțiunea acésta au luatŭ parte d-nii Vlaicu, Maiorŭ și președintele Petrescu, lăsându-i-se în fine comitetului însărcinarea, de-a presenta în privința acésta unŭ programŭ la o viitóre adunare generală extra-ordinară, anume convocată în acestŭ scopŭ.

Asupra acestei adunărĭ vomŭ mai reveni în numĕrulŭ de Duminecă.

Preliminariile alianței Austro-germane.

Cu ocasiunea sĕrbărilorŭ de onóre a principelui de Bismarck, „*Neue Freie Presse*“ publică estracte din nisce scrisorĭ adresate de ex-cancelarulŭ germanŭ reposatului conte Iuliu Andrássy prin Septemvrie și Decemvre 1879. Srisorile acestea lămurescŭ unele puncte necunoscute pănă acum din preliminariile și tratativele pentru încheierea alianței dintre Germania și Austro-Ungaria.

Primulŭ pasŭ pentru încheierea unui tratatŭ de alianță între cele două state l'a făcutŭ principele de Bismarck. Contele Andrassy a primitŭ bucurosŭ propunerea și tratările s'au făcutŭ directŭ, în cea mai mare parte prin corespondență personală, între cei doi bărbațĭ de statŭ. Și în realitate Andrássy nu mai era ministru: elŭ demisionase, pentru-că pe orisontulŭ Austriei rĕsărise politica de împăciuire a contelui Taaffe. Totușĭ elŭ poseda încrederea suveranului sĕu în așa mĕsură, că nu i-a permisŭ sĕ-șĭ părăséscă în modŭ formalŭ departamentulŭ până ce nu va fi semnatŭ tratatulŭ de alianță.

In Augustŭ 1879 principele de Bismarck și contele Andrássy se întêlniră la Gastein. Nimenĭ nu scia, ce se pregătesce acolo. Reîntorsŭ la Viena, contele Andrássy raportă împĕratului subiectulŭ convorbirilorŭ și 'i anunță visita lui Bismarck. După câte-va dile contele Andrássy primi scrisórea următóre:

Gastein, 3 Septemvre 1879.

Iubite conte,

...Inainte de tóte vĕ rogŭ sĕ depunețĭ la picióreIe Majestății Sale împĕratului, mulțămirea mea cea mai respectuósă pentru modulŭ bine-voitorŭ cum a primitŭ intenția mea de a veni la Viena. Mĕ bucurŭ recunoscêndŭ din scrisórea d-v., că planulŭ nostru are unŭ piciorŭ în scara șelei și nu mĕ îndoiescŭ, că munca nóstră comună va reuși sĕ-lŭ ridice întregŭ pe șea. Din nenorocire e în natura lucrurilorŭ, geograficesce și politicesce, ca partea mea de sarcină sĕ nu se pótă resolva așa de ușorŭ, ca a d-v...

de Bismarck.

Atragemŭ atenția asupra datei acestei scrisorĭ. Ea a fostŭ scrisă în diua întêlnirei împĕratului Wilhem I cu Țarulŭ Alexandru III în Alexandrowo. Rusia întrebuința unŭ limbagiu amenințătorŭ față cu Berlinulŭ, și lumea era neliniștită. Buniculŭ actualului Țarŭ a fostŭ și în politică prea multŭ supusŭ schimbărilorŭ disposiției și diferitelorŭ influențe, și cercurile politice din Berlinŭ fură fórte surprinse primindŭ din Petersburg invitația amicală de a trimite ofițerĭ prusianĭ la Varșovia. Mareșalulŭ Manteuffel fŭ trimisŭ cu câțĭ-va ofițerĭ și primitŭ cu marĭ distincțiunĭ. Se bănuia probabilŭ la Petersburgŭ, că împĕratulŭ Wilhelm, cum a disŭ odată Bismarck, se află în fața unei „opțiunĭ“ între două alianțe.

Scurtŭ timpŭ după aceea urmă întrevederea din Alexandrowo, la care împĕratulŭ Wilhelm a fostŭ însoțitŭ numai de unŭ adjutantŭ. Caracterulŭ pur militarŭ alŭ întrevederei, nu a împiedecatŭ însĕ pe împĕratulŭ Germaniei de a cere nepotului sĕu rusŭ esplicațiunĭ asupra purtării sale. Étă ce scrie Bismarck, în acéstă privință, în aceeașĭ scrisóre adresată contelui Andrássy din Gastein:

.... Nu potŭ sĕ mĕ așteptŭ încă la unŭ rĕspunsŭ la raportulŭ meu trimisŭ împĕratului în diua de 2 ale cor. și asurpa căruia am primitŭ numai o telegramă a lui Bülow. Din telegrama acésta reese însĕ deja consêmțĕmêntulŭ împĕratului, ca sĕ reîncepŭ la Viena convorbirile cu d-v. „fără a încheia ceva înainte de a avé consêmțĕmêntulŭ sĕu“. Punctulŭ din urmă se înțelege dela sine, și nu vețĭ fi nerăbdătorŭ, décă stăpânulŭ are nevoiă pentru hotărîrile Sale de timpulŭ, care... aduce cu sine noutatea perspectivei. Pe lângă acésta se adauge, ca momentŭ priinciosŭ planului nostru, că Alteța Sa regală, principele moștenitorŭ, va fi consultatŭ de tatălŭ sĕu.

Așa cum cunoscŭ pe Suveranulŭ meu, nu am speratŭ, ca Elŭ sĕ consimtă, după prima cetire a voluminosului meu raportŭ, și în 24 de óre, la continuarea convorbirilorŭ nóstre; pentru-că nu rĕmânŭ în neactivitate sperŭ, că voiu avea împuternicirĭ mai positive înainte de a pleca din Gastein. Ca și la d-v. se întăresce și la mine pe fiă-ce di convingerea despre folosulŭ, despre necesitatea operei întreprinse de noi, și sperŭ, că D deu ne va ajuta sĕ asigurămŭ pentru ambele nóstre state marĭ, garanția păcii interne și esterne...

de Bismarck.

Convocare.

Conformŭ §. 29 din statute, convocămŭ prin acésta la adunarea generală ordinară a reuniunei districtualĭ pe toțĭ frații învĕțătorĭ din protopopiatele Consistoriului aradanŭ, ce se află în drépta Murĕșului, cum și pe toțĭ binevoitorii causelorŭ nóstre școlare.

Adunarea generală se va ține Joi și Vinerĭ după S. S. Pascĭ în *18 și 19 Aprilie st. n. a. c.*, în sala cea mare a seminariului diecesanŭ dela 8—12 a. m. și dela 3—6 óre d. a. Programa adunărei generalĭ se va publica.

Aradŭ, din ședința ordinară a comitetului, ținută în 14 Martie st. n. 1895.

Teod. Ceontea, m. p. președinte. *Nic. Stefu, m, p.* secretarŭ.

DIVERSE.

Planețĭ noi. Din grupa astaroidilorŭ, aflătorĭ între „Mars“ și „Jupiter“ s'au descoperitŭ luna trecută doi planețĭ noi, unulŭ de către Welff în Heidelberg, și altulŭ de către Charlois în Nizza. Ambele descoperirĭ se făcură cu ajutorulŭ instrumentelerŭ fotografice.

Proprietarŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursulŭ la bursa din Viena.

Din 6 Aprilie 1895.

Renta ung. de aurŭ 4% . . .	123.63
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.36
Impr. căil. fer. ung. în aurŭ $4\frac{1}{2}$% .	126.—
Impr. căil. fer. ung. în argint $4\frac{1}{2}$%	104.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	123.50
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.70
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.25
Imprum. ung. cu premii	162.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	152 50
Renta de hârtie austr.	101.70
Renta de argint austr.	101 75
Renta de aur austr.	126.40
Losurĭ din 1860	159.—
Acţii de ale Băncei austro ungară.	1095.—
Acţii de-ale Băncei ung. de creditŭ.	463.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	404.90
Napoleondorĭ.	9.68
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.70
London vista	122.20
Paris vista	$48.37\frac{1}{2}$
Rente de corône austr. 4%. . .	101.50
Note italiene.	46.10

CONVOCARE.

Domniĭ membri ai asociaţiunei de credit şi de economiĭ „Unirea“, in Vadu, se învită prin acésta în virtutea §. 53 al statutelor la

I-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea în Vadŭ, **Lunĭ în 15 Aprilie** a. crt. st. nou înainte de amédĭ **la 11 óre** în localulŭ asociaţiunei.

Obiectele:

I. Raportulŭ anualŭ alŭ direcţiunei, bilanţulŭ anului 1893/4 şi raportulŭ comitetului de supraveghiare;
II. Deciderea asupra împărţirei profitului curat în sens. §. 49.
III. Statorirea salarilor funcţionarilor;
IV. Alegerea comitetului de supraveghiare;
V. Eventuale propunerĭ;
VI. Alegerea unui membru în direcţiune.

Din şedinţa direcţiunei asociaţiunei de credit şi economiĭ „Unirea“ în Vadŭ, ţinută la **24 Martie 1895.**

DIRECŢIUNEA.

„UNIREA“, asociaţiune de creditŭ şi de economii în VAD.

Contulŭ Profitului şi Perderilorŭ.

DEBITU.		fl.	cr.	CREDITU.		fl.	cr.
Interese:				Interese:			
pentru depunerĭ spre fructificare	922.58			dela cambii escomptate	1057.41		
pentru ratele lunarĭ plătite	15.04			dela împrumuturĭ pe obligaţiunĭ cu cavenţĭ	284.87	1,342	28
pentru fondul de reservă	1.60	939	22	Profitŭ transpusŭ din anulŭ 1893 . -		182	85
Spese:				Provisiunĭ		73	08
spese de birou. . .	84.43			Tacşe de manipulare. . . .		189	52
salarie.	100.—	184	43				
Contribuţiune		71	06				
Amortisaţiune:							
din mobiliarŭ . .	19.40						
din spesele de fondare	38.77	58	17				
Profitŭ curatŭ:							
din anulŭ 1893 . .	182.85						
din anulŭ 1894 . .	352.—	534	85				
		1,787	73			1,787	73

Contulŭ Bilanţului.

ACTIVE.		fl.	cr.	PASIVE.		fl.	cr.
Cassa în numĕrarŭ		27	16	Capitalŭ		892	51
Cambii escomptate		12,947	50	Fondulŭ de reservă		34	07
Obligaţiunĭ cu cavenţĭ . . .		5,303	50	Depunerĭ spre fructificare . .		16,910	40
Mobiliarŭ.	194.—			Interes. trans. anticipate . .		236	—
după amortisare . .	19.40	174	60	Profitŭ curatŭ:			
Spese de fondare . .	193.84			din anulŭ 1893 . .	182.85		
după amortisare de .	38.77	155	07	din anulŭ 1894 . .	352.—	534	85
		18,607	83			18,607	83

Vadŭ, în 31 Decemvre 1894.

Tamaşiu Popŭ, v.-preşed. **Irodionŭ Boeriu, Ioanŭ Şiandru, Tamaşiu Boeriu, Iacobŭ Bojerŭ, Iosifŭ St. Strîmbu.**

Confrontându-se cu cărţile auxiliare şi esaminându-se s'a aflatŭ întru tóte esactŭ.

Tamaşiu Cocişiu George Boeriu, Ioanŭ Cosgaria.

Sz. **329**—1895 tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy az „Albina“ takarék és hitelintézet végrehajtatónak Metian Stefán zernesti lakos végrehajtást szenvedő elleni 1050 frt. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbiróság) területén levő Zernest község határán fekvő a zernesti 582 sz. tjkvben A + alatt foglatt 8283 és 84 hrsz. fekvőkből végrehajtást szenvedőtt megillető felerészre 466 frt, az 1858 hrsz. egész fekvőre 9 frt, az 1862/1 hrsz. 9 frt, a 3394 hrsz. 6 frt. a 3485/1 hrsz. 8 frt. a 3723 hrsz. 6 frt. a 3739/1 hrsz. 12 frt, a 3740/1 hrsz. 3 frt, az 5301/2 hrsz. 3 frt, az 5331 hrsz. 3 frt, az 5889 hrsz. 9 frt, a 7683 hrsz. 10 frt, a 8290 hrsz. 23 frt, a 8478 hrsz. 6 frt, a 9067 hrsz. 27 frt, a 9178 hrsz. 49 frt, a 10064/1 hrsz. 47 frt, a 11333 hrsz. 16 frt, a 12159 hrsz. 4 frt, a 12937/1 hrsz. 4 frt.-ban ezennel megállapitott kikiáltási árban fennti ingatlanokból Metian Stefán Stefán és kisk. Iuont megillető $\frac{1}{4}$-ed részre Metián Stefán javára bekeblezett élet hossziglani haszonélvezetijog erintetlen hagyásával elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1895 Május 8 ik napján délelött 9 órakor Zernest község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alol is el adatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. § ában jelzett, árfolyammal számitott és az 1881. évi November hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170 § sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál elöleges elhelyezéséröl kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1895. évi marcius hó 1-én.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în libăria **Nicolae Ciurcu.**